

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri foarte moderate

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte

Apare în fiecare Sâmbătă.

„Sub scutul onoarei naționale“.

Avem de făcut dlui Coloman Szél, ministru-președinte maghiar și celorlalți fruntași ai politicii ungurești, o amintire istorică pe care dumnealor par a o fi dat uitării.

Dieta din 1861, pe când Ungurii se luptau și ei pentru scuturarea jugului supremației străine, recunoscând naționalităților nemaghiare drepturile la viață și la dezvoltare, încă pe baze mai largi decum sunt cuprinse în legea de naționalități, — enunțase printre altele și următoarele:

„Drepturile astfel stabilite pe seama tuturor naționalităților existente pe teritoriul țării, se declară de lege fundamentală și se pun sub scutul onoarei naționale“!

Iar zilele astea un fost ministru-președinte, baronul Bánffy vorbind în casa magnaților (la 27 Ian.) cerea zdrobirea celor mai asigurate drepturi ale neamurilor nemaghiare. Și anume fiind vorba despre legea pasapoartelor, care admite ca în Croația pasapoartele să fie făcute numai în limba croată și franceză, Bánffy cerea ca să fie în cea ungurească și franceză, că doar și Croația se ține de coroana ungară și deci limba ungurească trebuie impusă și acolo, mai ales în atari documente, cari trec în mâna străinătății!

„Eu așa zic, înalte orduri, vorbește Bánffy, că sentimentul trebuie să predominască și să se valideze în toate pornirile naționale, mai mult ca orice altă, așa ca urmând o atare politică, se putem crea statul național, maghiar, acel stat național, care, între împriegurările de azi, de nu va fi național și unitar, după părerea mea, în viitor nu va mai putea fi peste tot nici stat!“

Așadar un apel la șovinism sdrobitor. La aceasta însuși Szél s'a văzut îndemnat a răspunde, respingând încetinel apêlului lui Bánffy:

„Și eu știu gândi și în mod șovinst, zice Szél, aeolo unde îi e locul, dar unde șovinismul se lovește de lege, acolo el trebuie să se dea napoli, căci mai întâi și mai presus e legea, e contractul încheiat e cuvântul dat și cuvântul scris, care trebuie ținut!“

Intrebăm numai pe dl Coloman Szél: De ce, dacă e așa, în un fel judecați voi conducătorii de azi ai politicii de stat, când vă vedeți în fața Croaților, cărora vă e dat cuvântul, a le cinsti drepturile, și de ce altfel când e vorba de drepturile noastre, de cari tot așa vă leagă cuvântul dat și legea adusă, sancționată și tot în vigoare?!

De ce călcați în picioare frumosul cuvânt dat de părinții vostri la 1861, că drepturile recunoscute naționalităților se pun sub scutul onoarei naționale!? Și de ce azi desprețuiți acest vot solemn, un fel de jurământ al fruntașilor națiunii voastre, în cap cu înțeleptul Déák și făcut, negreșit, în numele națiunii însăși?!

Dar nu vă mai întrebăm; pe voi vă înțelegem: Desperarea de a nu ne putea maghiarisa, vă orbește cu totul ochii minții, — cuvântul din urmă îl avem cătră frații noștri Români:

Ce gândiți, d-voastră, conducători ai »politiceii« noastre de azi? De ce nu îndrăsnesc politicii unguri a ataca drepturile mănunchiului de Croați, și de ce așa de ușor se ating ei de drepturile noastre deși suntem mai mulți ca Croații? Iaca de ce: Pentru-că aceia s'au dovedit și în trecut, că sunt organizați, disciplinați, activi, eroi, când e vorba a-și apăra drepturile neamului, — ear noi de o vreme încoace am căzut în o amorteală, care cu drept cuvânt dă curagiu tot mai mult dușmanilor noștri politici! Și câtă vreme nu ne vom smulge prin o opintire bărbătească din această amortire, până nu vom croi earăși vad și curgere sănătoasă vieții noastre politice, — n'au să ne cresteze nici a zecea parte ca pe Croați, ci pe ei îi stimează, le lasă dreptul lor, în noi isbesc, ca doar ne amuțesc și mai rău!

Unele-altele.

Vitejilor din 1877—78.

Un comitet s'a instituit la Sofia, sub înaltul patronaj al A. S. R. Principeiului Ferdinand, pentru ridicarea în acel oraș a unui monument Țarului Liberator, și tot deodată a unui mausoleu în memoria ofițerilor ruși și români căzuți vitejește pe câmpul de bătăi, în războiul dela 1877, la Plevna, — ca un nou semn de recunoștință a poporului bulgar cătră liberatorii sei.

Monumentul va fi ridicat în mijlocul orașului, pe piața cea mare, aproape de rîulețul Tucești, ale cărui ape au fost înroșite de sângele vitejilor dela Plevna!

Mausoleul, care va costa peste 50 de mii lei, va avea la exterior mai multe plăci comemorative în marmoră, pe cari vor fi săpate numele ofițerilor români și ruși morți la Plevna. La interior, monumentul va fi împodobit cu diferite fresce, cari vor reprezenta scene din vremea războiului.

Pictori români, ruși și bulgari au fost invitați de a trimite schițe.

Dl Dr. Paraschiv Stoianoff, care și-a făcut studiile în România, și nepot al marelui patriot bulgar și filo-român Zaharia Stoianoff, a fost însărcinat de comitetul monumentului de a aduna numele tuturor ofițerilor români căzuți în toate luptele din jurul Plevnei.

„Dolptatea“...

Ziarul »Magyar Szó« din Pesta, ca să fie el ceva extra printre celelalte foi ungurești, a introdus o rubrică »nouă«, despre »zvircolirile naționalităților«, la care aduce z'nic ceva »grozav« despre Români, Sași, Sârbi, Slovaci etc. Ci-că Români au întreprins colo și colo lucrul ertare și cutare, scriu în foile lor și așa, — de cele mai multe ori lucruri scuturate din măneca oare-cărui colaborator găgăuș și necunosător de starea lucrurilor.

Ca să vedeți cât de »acurat« e în acest punct zvăpăiața gazetă alui Bánffy, cităm cazul, că în numărul seu 15 din a. c. scriind despre treburile politice române, îndrugă extrase din articolii foilor române asupra activității și pasi-vității, și extrage din »Tribuna Poporului« un pasagiu scris pentru activitatea parlamentară, apoi închee genialul cronicar, sugându-și din unghii informațiile:

„Tot pe astfel de coarde sună și »Libertatea« din Orăștie și »Dolptatea« din Lugoj“.

Nu-i așa că-i foarte acurat informat ziarul lui Bánffy! Frații din Lugoj, pasiviști dela rudă, sunt prezenți ca aradanii și ca noi, activiști pe față, și anume exprimând-se prin organul lor — »Dolptatea“...

O propunere temerară.

În 31 Ian. camera advocațională aradană își ține adunarea generală.

Contrar prescrierilor precise ale legii pozitive despre camerele advocaționale, cari precizează afacerile camerei în §-il 18—19 și cari spun clar că afacerile ei sunt curat morale, și anume: păzirea autorității morale a corpului advocațional, apărarea drepturilor advocaților, și controla asupra exercitării funcțiunii lor, — 33 de advocați șoviniști presintă în această adunare o propunere, ca să contribuie și camera advocaților, aparținători camerei de Arad, cu 1000 cor. pentru ridicarea unei statui lui Kossuth în Arad!

Și de vreme-ce legea prescrie că spesele camerei se coper din taxele dela membrii ei, deci dela toți advocații de pe teritoriul camerei, — prin această propunere, întrucât ea va fi primită în formă obligatoare pentru toți, — se face o siluire din cele mai revoltătoare asupra filerilor advocaților români, germani și sârbi de pe teritoriul camerei, cari vor fi astfel osândiți contra voinței lor și contra convingerii lor, să contribuie și ei la ridicarea unei statui în orașul Golgota maghiară pentru cel mai mare și temerar rebel din 1848, trezitorul ideii de maghiarizare!

Revoltați în sufletul lor de acest proiect de atentat asupra sentimentelor lor și asupra filerilor lor, fie și numai doi-trei fileri ceruți pentru un scop atât de imposibil pentru un Român bun, — mai mulți advocați români din Deva, Orăștie, Hațeg, etc., de pe teritoriul camerei aradane, — au înaintat un energic protest la adunarea camerei contra acelei propuneri, arătând cu dispozițiile legii pozitive, că ei nu sunt datori a contribui pentru astfel de scopuri, prin cari numai o parte a advocaților hiperzelozii și doritori de reclam patriotic, le propun, căci ei sunt datori a contribui cu cotele necesare numai pentru trebuințele strict de casă, administrative, ale camerei! Camera nu e în drept a-și propune și astfel de lucruri împreunate cu spese, cari nu se țin de trebuințele ei strict domestice! Advocatii români își arată în protest indignarea lor față de această propunere, care atinge și sentimentele membrilor unguri, cari se țin de alt partid, nu de cel kossuthist, și protestează contra

punerii ei în discuția camerei, dar mai ales contra unei eventuale hotărâri aduse în sensul dorit de cei 33.

Advocatii români binesimțitori nu vor contribui cu nici un filer pentru acest scop, decât cedând forței majore, lăsând să li-se smulgă pe cale de execuție!

Pielea Turciei...

Frumoasă blană trebuie să fie blana Turciei, de se rup așa de tare și așa de mulți după ea. În deosebi Tătucul dela Miază-Noapte, cel cu blană aspră, cât n'ar da să poată pune mâna pe blana turcească dela Țarigrad! De veacuri, dela »testamentul« lui Petru cel mare, până azi, de câte-ori n'a visat de ea și s'a și asvirlit de atâtea-ori s'o apuce. N'a apucat-o încă, dar s'a apropiat tot mai tare, și se apropie mereu, acuși nesimțit, de culcușul pismuitului dar încă tot temutului vênat.

De curând marele ziar muscălesc »Novoje Wremja« a dat de nou pe față arama visurilor rusești în Răsăritul Europei. Scriind, acum după visita politică a ministrului de externe rus prin Balcani și la Viena, despre Turcia și Macedonia, numitul ziar zice:

„Trebuie ca autoritatea Sultanului să fie țărmurită, fiind despoiat de mai multe drepturi asupra Macedoniei!“

„Aceste măsuri vor supăra amorul propriu al poporului turc, însă va fi o »binefacere« pentru Turcia...“

„Sultanul are lipsă să fie supus la o mică operațiune hirurgicală, în provinciile europene. Ori-ce operațiune este dureroasă și provoacă în mod firesc împotrivirea organismului bolnav. Prin câteva sforțări eroice însă se va mântui boala.“

„Turcia ori va trebui să se supue la operațiune de bunăvoie, ori i-se va tăia capul, fără voie ei!“

Biblioteca Academiei.

Academia Română din București are o foarte mare și bogată bibliotecă, pe care o poate folosi ori-care iubitor de știință și cetire, căci în sale anume sunt puse mese la care te poți așeza, cetind cartea cutare și cutare cerută, scrii, îți faci notițe etc. Zilnic sute de persoane, domni și dame, cercetează salele de cetit și studiu ale bibliotecii academiei.

În anul trecut, 1902, Biblioteca Academiei Române a fost vizitată de un număr de 5.218 cetitori cari au consultat 25.758 volume.

Afară de cărți, manuscriptele și documente au fost consultate de 985 cetitori, cari au căutat 2.388 manuscripte și 22.618 documente.

În cursul anului trecut această bibliotecă s'a sporit cu 7.326 volume și broșuri; 129 zăre românești din țară, și 10 românești afară din țară; 143 reviste române din țară, și 9 afară din țară, 169 volume. reviste străine, 45 atlase și harți, 26 stampe și portrete, 576 volume manuscrise, 7.792 documente, 36 fotografii, 2 albumuri, 5 deseneri, 4 note musicale, și 22 foi volante.

Iar războtu?

Ziare din București ne aduc stirea, că în Grecia se fac tot felul de pregătiri de războiu. Acolo toată lumea este ncredințată, că la primăvară în Macedonia vor isbucni noue războaie, și anume cu mult mai multă furie, și că

un războiu între Bulgaria și Turcia va fi de nelcunjurat.

În acest cas, Grecia va fi silită să-ș apere frontariile și să între și ea în foc în cas când interesul grecismului în Macedonia ar fi primejduit.

Se vor face mici bande de palicari, cari vor lupta cu bandele bulgare din Macedonia.

Foile din Atena fac apel la vechiul patriotism al Grecilor, ca să fie și de astă-dată la înălțimea împrejurărilor!

Cruciadă contra beției.

Dedicație dlui vicișpan Mara.

În Anglia s'a adus o lege foarte aspră contra bețivilor recunoscuți ca bețivi: Numele celui declarat de bețiv pățimaș, se trece pe o listă și se dă tuturor crîșmelor din ținutul lui, și unui om scris pe această listă, zisă »Cartea Neagră«, nu e iertat să-i deie nici un crîșmar timp de trei ani de zile nici un fel de beutură! Tot asemenea este oprit, sub grea pedeapsă, ori-cărui pretin ori rudă a bețivului a-i aduce și a-i da ei beutură!

Dela aplicarea noiei legi, căpitanii de poliție sunt cu totul ocupați; șiruri întregi de bețivi sunt aduși de polițiști, dar' mai interesant e, că mulțime de bărbați din păturile mai sărace a poporului, vin să ceară a se cita femeile lor, pentru a li-se oprî în timp de trei ani, intrarea în localurile publice, ca bețive trecute la inventar!

La Liverpool, șasezeci de indivizi au fost scriși într'o singură zi, la catastif pentru beție.

La Manchester, numărul persoanelor pățimaș pentru beutură este așa de mare, că șeful poliției a dat îndrumare oamenilor sei, de a nu aresta de cât pe aceia cari nu ar mai fi în stare să se ducă acasă!

De curând a fost adus înaintea poliției din Marylebone un Irlandez deja pedepsit în vremele de mai nainte, de șapte ori pentru beție.

— De data aceasta, li zise căpitanul, nu te voi trimite la închisoare. Ai căzut sub noua lege, și nu-ți va fi cu puțință a mai găsi de beut în vr'un loc timp de trei ani! Vei fi trecut pe lista neagră.

Prizonierul: Doamne păzește!

Căpitanul: Oh! Nu te speria de acest nume! Țin să știi, că timp de trei ani nici un proprietar al vr'unui local public nu e iertat să-ți deie beutură, că nici un pretin nu va putea să-ți deie de beut, și că dacă vei cerca să capeți beutură, vei fi pedepsit! La început oprirea dela beutură îți va părea foarte tare, dar' trebuie să nădejduști, că va, avea ca urmare îmbunătățirea sănătății și caracterului dtaie!

În urma acestor măsuri, un beutor pățimaș, numai așa mari poate ajunge la beutură, dacă se va strămuta în ținut cu totul necunoscut. Ear' asta, dacă are casă și masă, n'o prea poate face. Și și de-o face, îl cunosc și acolo, și îl scriu și acolo pe lista ținutului, și sau pustiește beutura, sau se pustiește!

Ear' vicișpanul comitatului nostru, dl Mara, care are pretenția a trece de om serios și cuminte, — nu laș pe solgăbiraale sale să oprească beția nici două ciasuri pe săptămână, Dumineca, în vremea slujbei Dzești!

Dle Mara! În Anglia mi-să pare că d-ta cu greu ai putea sta în scaun de vicișpan, pe lângă principiile morale de care te conduci!

Convoiu trist.

Abia săptămâna trecută am avut durerosul privilegiu a vedea în piața poliției la Orăștie, adunate grămadă vr'o 30 de vite, și printre ele stând triști stăpânii lor, ear la mijloc un încâciulat reprezentant al statului, la spate cu scripitoarea baionetă a gendarmului și la dreapta cu dobașul orașului: Erau vre-o 30 de oameni din Ardeu, aduși cu vituțele la vânzare aici în oraș, — pentru dare. Executorul cetea numele omului, omul aducea înainte vita, o vita de 100—120 cor. și trista ceremonie se începea:

- O vacă, prețul 30 cor.
- Zece coroane dau eu, zicea cutare om.
- Zece cor., întâia-orară.
- Douăsprezece dau eu!
- 12 cor. întâia-orară.
- 16.
- 16 întâia-orară, 16 a doua-orară; nu da nime mai mult? 16 coroane a — treia-orară!

Și vita era vândută. Cu 8 zloți vita de 50—60 fl. Rar cas că s'a dus cu 20—25 fl.

Dar bieții ardeeni au avut totuși ceva noroc: măcelarii din loc, la rugarea lor, nu se îmbulzau la cumpărat, îi lăsaș se scoață ei de ei. Primarul și încă vre-o doi cari aveau bani, cumpărau aproape tot, apoi acasă se împacă cu oamenii cum pot, dându-le napoi vitele.

Azi, Mercuri (28 Ian. n.) însă, vedem naintea uși poliției același trist tablou. Sunt vre-o 25 oameni din Ardeu, cu 30 vite și vre-o 20 oi. Aceeași ceremonie cu doba, ce îți da fiori.

Vre-o 10 din oameni, cu învățatorul în frunte, sosiți numai dimineața, au alergat la directorul „Ardelenei”, rugându-l să le vie întru ajutor împrumutându-le sumele de lipsă lor, ba mai mult ca să poată scoate și vitele altora. «Ardeleana» le-a și sărit îndată întru ajutor dându-le sumele cerute, cu cari se-și răscumpere vituțele. Dar oamenii totuși n'au avut mult noroc, căci bunul executor, care venise însoțit de vre-o 2—3 jidani, deși rugat de oameni, nici atâta timp n'a voit să amine licitația, până se fac la bancă documentele de lipsă și se dau banii, ci punct la 9 ore a început licitația, care mergea repede, și pe când oamenii, pe la 10 veneau cu banii, celor mai mulți li-se vânduseră deja vitele la jidani, dela cari acum vor fi siliți a le răscumpăra cu percente scumpe!

FOIȚA

Serăcia și Norocul.

— POVESTE —

(Uimare).

Atunci temea, norocul fratelui seu, îi dete un spic de grâu, spunându-i să-l bage în sin, și-l sfătui mult, mult: când, cum și pe unde se ajungă la norocul seu; apoi acolo ce trebuie să facă. Norocul îi mai spuse: «De-ai fi fecior, nelinsurat, te-ai îndrepta să te duci și să întri prin fața palatului, unde nu ai de trecut prin atâtea drumuri anevoioase. Cătră fața palatului mergând, ai drum bun și frumos, dar la porțile de fer ale curții, stau de pază doi balauri mari; la intrarea palatului, jos, stau alți patru balauri de păzesc; ear sus pe balcoanele din față, sunt șapte smei. Așa că nu te sfătuesc să mergi pe acolo».

Omul se culcă și când se deșteptă era aproape de ziuă. Așteptă până luminează cea întâiu rază de soare, apoi porni la drum. Merse cât merse și dete de o pădure mare și întunecoasă. Era cătră seară; la vreme de noapte se afundă în pădure. După-ce mai merse prin pădure mult-mult, iată că dă de

Atâta lipsă de inimă, atâta răutate față de bietul popor, că te revoltă!

Au încă atâta noroc în nenorocirea lor cei-ce au căpătat bani dela bancă, că vor putea răscumpăra doar cu mai mici camete (după așteptarea de o jum. oră!) dela jidan vitele. Ear cei-ce, vre-o jumătate, n'au putut face rînd de bani, vor trebui să dee de sigur grase camete jidovului, d. e. prunele din vară toate ori după 5 zloți o «ferdelușă» de cucuruz în toamnă ori așa ceva!... Nenorociți de ei!

Greșală s'a făcut din partea oamenilor că n'au venit macar cu o zi înainte să-și facă rost de bani dela bancă care bucuos îi ajută în astfel de necazuri.

Din pildele altora.

În Rusia s'a înființat de curând o nouă și puternică Societate națională sub numirea «Russkoje Sobotranje», în jurul căreia s'au adunat toți cei cari doresc înălțarea cât mai repede și pe calea cea mai scurtă a vieții slave, cei mai neastempărați naționaliști. Ei nu urmăresc numai înălțarea naționalității lor pe cale socială, ci chiar gândirile statului le petrec cu luare aminte și sar în ajutorul lui ca să i întrupeze cât mai iute dorințele.

Astfel de societăți însă de regulă sunt incomode, supărătoare, pentru guverne, căci prigonitorii și ele tot ce e străin, când guvernul are de lucru cu statele străine, de regulă i-se aruncă în ochi, că iaca ce lasă să facă acasă societatea cutare, Liga cutare, cu frații străinului aflători în țara lor, etc.

Societatea rusească din vorbă, se folosește de nemulțumirile din Macedonia, ațîndu-le și ea mereu în folosul Slavilor din Balcani și contra Turciei.

Când ministrul de externe rus Lambsdorff a plecat în călătoria sa din urmă peste Bulgaria și Serbia, spre Viena, — a rugat pe ministrul de interne rus, să astempere pornirile revoluționare ale societății din vorbă, căci altfel când va cerca el a înfruri în chip împăciuitor în aceste țeri, i-se va putea zice: doar tocmai societatea voastră cu-

niște jivini cum se luptau cu o fiară săbăteacă; cum îl vîzură, fugiră care încotro. Mergând tot înainte departe-depart de tot prin pădurea întunecoasă, trecând peste riuri repezi ce rostogoleau pietri, butuci și bucăți de stânci, ce scăpărau în apă când se pocneau una de alta. Trecea printre copaci așa de uriași și groși, că ar fi avut vreme să zică rugăciunile celor 7 zile din săptămână până se dea ocol unui copac. După-ce urcă o prăpastie mare cu multă anevoință, sus pe podiș, într'o poeniță vede vre-o patru lei jucându-se; drumul seu era tocmai printre ei; lei cu il vîzură curmară jocul, se încrunță, și îndărjii, cu pîrul coamei sburlit ca niște țepi de ariciu, nu se mișcau din calea lui și stau gata să-l sfășie pe bietul om; el atunci scoase spicul de grâu din sin să se apere, după spusa norocului; când scoase spicul din sin, se prefăcu într'o sabie de foc cu două tășuri, și astfel scapă de lei cari acum fugeau sărind butucii cât de groși de prîriu crengile și uscăturile de prin pădure.

Când dete într'o poiană mai mare și luminoasă, după-ce mai mersese mult-mult, știu că pe aci trebuie să fie gura peșterii, unde trebuie să intre. Aci vîzură că el a încurmezișat pădurea, timp de

tare e care ațîță aici la neliniște, la lucrări de grabnică mărire slavă!

Și ministrul de interne rus, a cercat să inmoaie, să astempere pe naționaliștii numitei societăți, dar urmarea știți care a fost? Aceea, că până și cei mai apropiați ai sei, înalți funcționari și cetățeni de frunte, au intrat în societate, în loc să se lapede de ea! De ce? Pentru-că spiritul timpului e și acolo atât de plin de iubirea de neam, de dor pentru înălțarea neamului și a ginții, încât ori-ce sfat «cuminte», că să fim așa și așa de precauți, de «circumspecți», aprinde și supără inimile pline de dor de mărire națională, și chiar pentru aceea se adună și spriginesc și mai tare pe cei-ce luptă cu scopuri de înălțare a neamului!

Oare noi Români din aceste țeri cum ne împlinim datorințele de acest fel? Pună-și fiecare mîna pe suflet și întrebe-se, oare nu se pîtlează el prea adese-ori din calea înaltelor porniri naționale; oare spriginește el destul de serios și din toate puterile mișcările noastre naționaliste și cele culturale naționale; oare nu se ferește, în chip nebarbătesc, une-ori chiar și de a sta prea mult de vorbă cu cutare cunoscut ca mare naționalist?...

Sus inimile Români! Căci spiritul vremii a trezit toate neamurile la naționalism!

Din România.

În anul nenorocos pentru țară 1898, când pământul României în urma unei secete teribile, nu dete rod măi nimic și astfel nu s'au putut strînge dările, — statul român și-a încheiat socotelile cu pierderi însemate. În acest an și în cel următor, a avut o pierdere de 71 $\frac{1}{2}$ milioane lei! Ear' ca să poată veni întru ajutor nevoilor țării, a trebuit să facă un împrumut de 175 milioane, datorie așa zisă flotantă, care era să se plătească la sfîrșitul anului 1904. Tot bunul nume al țării și încrederea ei la străinătate, erau zguduite! Venind la guvern dl D. Sturdza, s'a pus pe cruțate: a șters tot felul de slujbe ce nu erau de neapărată trebuință și a ajuns a înlătura pierderile și a ridica de nou creditul țării, încât acum a reușit a

o noapte și aproape toată ziua. Apoi după-ce se odihni puțin, găsi gura peșterii și intră pe ea. Peștera era foarte strîmtă, umedă, întunecoasă și pe ici-colea țurțuri de ghiață, ce străbăteau printre mușchii carnoși și bureții cari strîmtau cu deservire peștera; așa că pe alocurea era silit să se tirască pe burtă pentru a se strecura înainte. Iar pe unele locuri peștera era așa de coltonită, că ar fi putut umbla călare, și chiar luminată de niște pietri sculptoare ce păreau că ard, deși erau reci și fără flacăra. Pe aici creșteau niște plante și flori foarte frumoase, peste tot albe sau galbui; unele păreau de sticlă; dar toate, afară de mușchi, erau așa de fragede, că la cea mai mică atingere se nimeceau. Aceste plante erau tot așa de reci ca și țurțurile de ghiață ce formau niște coroane argintii ca de cleștar de toată frumuseța; erau unii din țurțuri așa de mari și de groși, că păreau niște coloane frumoase și meșteșugite, menite a susține bolta peșterii.

Intr'una din aceste coltonituri a peșterii, căzut de oboseală adormi, — și a visat!... palate frumoase și bogății, niște vise de toată frumuseța; dar unele așa de fioroase și îngrozitoare, că-i era frică să mai trăiască.

converti acest împrumut îngreunător, cu unul ușor și mai ieftin, spre marea bucurie a țării. Căci toți așteptau anul de plată 1904 cu fiori. Și de mai dădea vre-un an rău sau un guvern nesocotit peste țară, ajungea pe marginea bancrutei. Bărbații ei înțelepți însă și Dzeu, au scutit-o de acest rău.

Zilele acestea a fost votarea legii de conversiune a datoriei cu primejdia, în forma cea nouă, ușoară. Până și deputații din opoziție au grăbit a recunoaște vrednicia guvernului de acum în scoaterea carului statului din glodul și primejdia în care intrase.

În camera deputaților a vorbit d. e. P. P. Carp, șeful junimistilor opoziții, și dl Carp a zis:

— Dle președinte! ași putea să tac, și tăcerea mea ar fi deja destul de semnificativă; cred însă că este de bun gust din partea opoziției, ca atunci când nu are nici o obiecțiune de făcut la un act al guvernului, să o spună cu aceeași francheță cu care manifestă și desaprobară, când este obligată să desaprobe.

Conversiunea datoriei flotante, noi cei din opoziție nu o privim numai ca o chestiune pur economică, noi o privim ca ridicarea unei sarcini care îngreuna tot mersul acestui Stat.

O datorie flotantă de 175,000,000 este o spadă a lui Damocle care trebuie înlăturată cât de curând! Și chiar dacă conversiunea ar fi mai împovărătoare de cât aceea care ni-se prezintă astăzi eu cred că ar fi un act de bun patriotism de a o face cu o oră mai înainte

Țara deci se poate felicita de această conversiune. Cât pentru noi opozițiunea, în interesul nostru restrîns de opozițiune, ne felicităm și noi cari de astăzi înainte putem, avînd situațiunea financiară ușurată, eși (aplaude, mare ilaritate) și noi din rezerva, pe care tocmai această situațiune financiară ne-o impusese.

Ear' dl M. Vlădescu, alt fruntaș al opoziției, a zis:

— Domnule președinte! tin să spun și eu câteva cuvinte cu ocaziunea votării acestui proiect de lege. Noi conservatorii am cerut totdeauna guvernului ca să urmărească neconținut situațiunea monetară și financiară străină și să prindă momentul cel mai propice pentru căonversiunea împrumutului de 175 de milioane.

Așa încât astăzi, când guvernul ne prezintă un proiect de lege prin care ni-se aduce la cunoștință, că conversiunea este realizată, opozițiunea conservatoare, pe care o represint, nu are de căt să ia act cu mulțumire, pentru-că s'a scăpat situațiunea economică a țării de o mare greutate, de un prejudiciu care, mai cu samă în momentul de față, marea greutatea tratării convențiilor comerciale.

De aceea eu voi vota pentru această conversiune. (Bravo. Aplause).

Apoi tot mergînd, mergînd, dădu peste o coltonitură care era cea mai mare și mai frumoasă: cu flori și plante foarte curioase. Voind să rupă o floare, cădeau mulțime nimicite pe pământul acoperit de mușchi. Coloane mari de ghiață ca strunjite, pe unele locuri așa de dese, că aproape impedeau trecerea. Pe alocurea bolta era acoperită cu țesături foarte bune din ghiață, eșite mult înainte și ici-colea țurțuri de ghiață, în virful carora o picătură de apă sclipea ca un diamant, dând raze în toate colurile. Intr'un colț zări câteva schelete de oameni și animale, cine știe de când.

Dar drumul cel mai lung prin peșteră îl trecea în puterea besnei și cu multă anevoință și necaz; mai cu samă flamînd, insetat și trudit. După trei zile și trei nopți eși din peșteră, deși lui i-se părea c'a mers ani de zile.

Când eși din peșteră, cu multă greutate și palid ca un mort, ce să vezi?... O grădină veselă ca un raiu. Chiar lângă gura peșterii era un izvor cu apă rece și prin grădină tot felul de fructe coapte: căpșunele roșii ca jericul, ce păreau că curge roșu din ele, erau cât o căisă de mari, ear caisele cât o portocală; portocalele cât un pepene, ear pepenii cât niște dovleci mari ce stau

Ear' deputații guvernamentali firește au recunoscut și lăudat hărnicia guvernului, căruia chiar și opoziția s'a vîzut îndemnată a-i recunoaște meritele în aceasta gingașă chestie!

Evreii în Italia.

După o statistică particulară, numărul total al Evreilor aflați în Italia s'ar ridica la 42.000 de suflete, — așadar foarte puțini în asemănare cu numărul locuitorilor țării!

Dintre acestia 8300 locuiesc la Roma, 5100 la Turin, 4200 la Livorno, 2860 la Veneția, 2650 la Milan, 1950 la Florența, 1770 la Ancona, 1720 la Ferrara, 1270 la Bologna, 1100 la Neapole, 1090 la Mantua, 1000 la Geneva.

În toată Italia sunt 74 de instituțiuni culturale evreiești.

În Italia nu se cunoaște ce este antisemitismul, ura față de Evrei, pentru-că fiind ei puțini, nici nu se obrăznicesc față de populațiunea țării, ca acolo unde sunt mulți.

Și mulți sunt Evreii acolo, unde populațiunea țării nu se dedă cu negoțul, ci îl lasă în mîna ori-cui. Italianii însă, isteți și vechi neguțători ei înșiși, bat ori-oe concurență obraznică jidovească, — și de aceea au pace de ei, le stau puțini în țară. Ei se trag printre popoare cât mai napoiate în privința asta, căci acolo pot face din 1 crețar un zlot și ajung din zdrăntari, până la Măria-Sa!

În Italia nu e așa. De aceea nici necaz cu Evreii ei nu au, nici antisemitism la ei nu este. Dovadă că ministrul de războiu, general Ottolenghi, este Evreu, fostii miniștri Luzatti și Wellemborg, directorul general al ministerului de externe, senatorul Malvano, șeful opozițiunii, deputatul baron Sonnino, fostul ambasador Isac Artom etc., sunt toți Evrei, — dar trecuți firește, ca Italianii și ei!

Un corb alb. Foaia maghiară «Debrecezen» a publicat nu demult un articol intitulat «Printre Sași», din care scoatem următorul pasagiu, neobicinut în gazetele maghiare:

copți și unii crepați, lăsând să se vadă un miez zămos roșu și fraged îmbrummat, presărat cu semințe negre, de-ai fi mâncat și la ciasul morții. Iar bietul om după spusa norocului, cu toate-că era prăpădit de sete și de foame, nici nu gusta macar din ele. Se mulțumia cu coaja copacilor fragezi și rouă ce o sugea de pe frunze.

Prin grădină era mulțime de fete tinerele și vîioase, care de care mai frumoase, dragățe și mai atrăgătoare, ce se jucau și se sbeguiau, altele cîntînd frumos, numai în cămășuțe subțiri de mătase, prin care se vedea... saltînd și-nul lor roș-alb, călduț de fecioară, — cu pîrul lăsat în respirare pradă vîntului și instelat cu briliante mari, acățate prin pîr, ce trimitea schinte de foc la lumina soarelui, care abia se ivea. Cum îl vîzură, toate îi săreau și se răsătau în fața lui, aruncînd în el cu petale de flori. Una din ele, cea mai frumoasă și mai glumeață, îi zise: «De unde vii, moșule dragă?... dacă vrei să fii norocos, sărută-mă și strînge-mă în brațe macar odată...»

Omul își vîzură de drum cu capul plecat și ochii în pământ; când se simțea mai slab, aținea spicul cu mîna și căpăta din nou putere. (Va urma).

«E peste puțină, ca să nu-ntimpinăm cu stimă alipirea către naționalitatea proprie! Alipirea aceasta e în privința naționalității egală cu iubirea copilului față de părinți și frații! Cine ar fi acela, care s'ar strădui să nimicească din copii iubirea față de părinți? Cine prețuește mai mult pe cel-ce-și lapdă legea, decât pe cel-ce ține cu tărie la credința părinților sei? Tot așa e și cu naționalitatea...»

Tot zeu. Și de aceea ni-o iubim și noi așa de viu și de aceea urim așa de tare pe cei-ce vor să ni-o răpească.

NOUTĂȚI

Concertul dat de muzica militară Duminca trecută sara în favorul fondului pentru Statuă eroilor regimentului morți în războiul la 1866, a reușit foarte bine din toate punctele de vedere. Marea sală dela «Transylvania» a fost plină de public, german, român și maghiar. S'au încasat, cât numai prea arare-ori să încasează dela un concert, anume peste 700 coroane, din cari aproape 600 au rămas în favorul statuei.

Muzica s'a produs în chip splendid. Alegând piese din cele mai captivante, întreg programul a fost un deliciu pentru public. Punctul al 4-lea, înainte de pauză, a fost românesc: admirabila «Fantasie asupra cântecelor române» de *Murșan*, adunând la un loc părțile cele mai luminoase din mai multe piese distinse române, și anume începându-se cu «*Deșteaptă-te Române*» și trecând delicios și senin prin alte vre-o patru melodii, cari dulci, cari săltărețe, de joc. Punctul a fost prelung și furtunos aplaudat, la ceea-ce muzica a răspuns cântând, în afară de program, pe simpaticul: «Știi tu... care deja la primele sunete a fost primit cu o furtună de aplauze din partea salei întregi!

Tot concertul a stat la nivel foarte înalt, și când muzica și-a terminat programul, publicul cel mai mult nu voia să plece, părându-i că prea a durat puțin plăcerea.

Pe luni sara publicul a fost invitat la al doilea concert, cu program mai scurt, după care a urmat joc vesel.

Ideea ridicării monumentului în memoria eroilor regimentului dela 1866, fii poporului credincios și viteaz român, a fost prin acest concert cum și prin alte contribuiri ce vor urma, înaintată mult pe calea ei spre realizare!

Primarul orașului nostru, dl Fr. Acker a prezentat în șed. dela 29 Ian. a comunității un raport amănunțit despre economia și administrarea orașului în 1902, dând printr'nsul o iconă într'adever limpede despre mersul afacerilor orașenești în toate privințele. Fiind întâia-ora că s'a prezentat un astfel de raport, comunitatea l'a primit cu multă plăcere și a votat mulțumită protocolară primarului, ear raportul a hotărât a-l tipări în toate trei limbile oficiale ale orașului (german, română, maghiară) și a-l împărți membrilor.

Logodnă. Dl *Iosif Botcan*, profesor la școlile reale din Deva s'a logodit la 20 Ian. n. cu d-șoara *Florica Frâncu*, nepoata dlui Ioan Simionas, președintele sedrii orf. a comit. Hunedoarei, fiica lui Amos Frâncu, fostului vice-comite al Zărandului. Dorim din inimă toată fericirea!

Un volnic căpitan român. Căpitanul din armata română *Miron Costin*, a făcut, călare, în luna Iunie din vara trecută, drumul lung și obositor dela București până la Metz în Germania. Acum numitul căpitan a primit ca dar de anul nou din partea corpului ofițeresc al regimentului nemțesc de dragoni nr. 9, al cărui șef de onoare este Maiestatea Sa Regele Carol, un tablou mare, splendid încadrat.

Tabloul reprezintă intrarea căpitanului român *Miron Costin*, încunjurat

de Prințul de Reuss, de toți generalii și de corpul ofițeresc, călare, prin poarta istorică a fortăreței Metz.

Afacerea regulării rului orașenesc în Luncă, unde face mare stricăciune proprietarilor (Români) a locurilor de pe țărmurile lui, a dat ear de o pedecă: hotărârea congregației comitatului, care era relativ priincioasă economilor, a fost apelată la instanța a treia pentru a o modera. Credem că va veni întărită hotărârea comitatului și atunci se va face totuși mult și cu drept cuvânt reclamata regulare.

O regină nobilă. Aceași regină iubitoare, care în războiul cu Turcii alerga însași dela un spital la altul și îngrijea de scumpii bolnavi răniți și le punea medaliile pe pept, ear' în timpul păcii de atunci până azi s'a arătat de atâtea ori îndurată cu săracii, cu orfanii, cu copiii, — nobila *Carmen Sylva* a României a dat și zilele astea un viu semn despre îndurarea inimii sale pentru cei suferitori. La Galați anume, cetățenii au ridicat un mare spital numit Spitalul «*Elisabeta-Doamna*» și M. Sa Regina a trimis acum acestui spital suma de lei 500 însoțită de *două mari portrete ale M. Sale*, cari vor fi atir-nate unul în secția bărbaților și altul în aceea a femeilor, din sus numitul spital.

Portretele poartă două frumoase dedicații din partea Maiestății Sale, și anume, sub unul e scris:

«*Alinare și mângâiere*
Elisaveta.»

pe celalalt:
«*Roussignolet a changé en rosée ce qui allait tomber des yeux*
Elisabeth.»

M. S. Regina zice în scrisoarea către Dr. Sefioti, președintele comitetului acelu spital, că aceste daruri le trimite ca o mărturie pentru deosebitul interes ce-l poartă acestei instituții, ridicată și condusă cu atâta îngrijire de către caritatea gălățeană.

Protonotarul orașului nostru, dl *Aurel Murșan*, înaintea la comunitatea orașenescă (29 Ian. n.) cerere, să-i voteze o remunerație, pentru-că poartă și referada industrială. Comunitatea a respins în unanimitate, ba între hohote chiar, cererea protonotarului, care pentru ținuta sa provocatoare față de Români și Sași, și-a pierdut în ochii acestora ori-ce simpatii.

Parisul surprinde lumea cu ceva nou: a votat pe un 3000 franci pentru susținerea unui oficiu de călăuz la institutul Sorbona, care se primească și să călăuzească pe toți învățații ce vin din străinătate și voesc să viziteze minunile, museele etc. Parisului. Învățatul ce vine să înștiințeze, aci i-să dă călăuz care să-l ducă peste tot locul cu ușurință, dându-i și deslușirile de lipsă în tot locul. Bună inovație.

O casă de gheață. Un doctor holandez din Yokohama, dr. Van der Heyden, a clădit o casă de gheață, în care este apărat de bacilli și de cutremure de pământ.

Această casă are o lungime de 15 și jumătate metri lungime, 7 metri lărgime și 5 metri înălțime. Zidurile sunt în două rânduri, compuse din bucăți mari de gheață, încadrate în ramă. Spațiul gol dintre cele două ziduri este plin cu o soluțiune de sare de nitrin ca să reguleze temperatura din năuntru a casei. Pentru-ca să străbetă lumina sunt așezate în ziduri discuri de sticlă, ear' pentru pătrunderea aerului sunt așezate în pereți numeroase tuburi, cari se astupă la timp cu vată.

Creștini, evrei și păgâni în Europa. După numărarea mai nouă, Europa are azi 387 milioane de locuitori. Între aceștia:

Creștini sunt 372 de milioane și anume: 179 de catolici. Protestanți 94 milioane. Ortodoxi 91 milioane.

Păgâni: în Rusia 40.000 (Budiți și Samaniști) Mahometani 7 milioane (2.700.000 în Rusia, 3.100.000 în Turcia 650.000 în Bulgaria și Rumelia, în cari intră cei 300.000 de panachi, sau Bulgari turciți, 550.000 în Bosnia și Her-

țogovina de origină sârbească, 50.000 în Doarogea).

Evrei 7.500.000 (5.250.000 în Rusia, 2.100.000 în Austro-Ungaria, 660.000 în Germania, 250.000 în România.

Domnitorii cei mai învățați. După vechiul proverb latin care zice, că câte limbi vorbește cineva, atâți oameni face dintre toți suveranii Europei, M. Sa Monarhul nostru face mai mulți: atâtea limbi ca dînsul nu vorbește nici un alt domnitor. Dar chiar și pe dînsul l'a întrecu răposata Regină Elisabeta, care pe lângă limbile vorbite în împărăție a mai știut franțuzește, englezește și spaniolește. Cunostința de limbi mai mare are Regina *Elisabeta* a României, care scrie deopotrivă frumos în limba românească, nemțască ori franțuzescă, dar vorbește foarte bine englezește, spaniolește, italienește și rusește. Multe limbi mai vorbește mama regelui Alfonso, ved *Maria Christina*. După Monarhul nostru urmează al doilea în cunoștințe de limbi regele Greciei, ear cel din urmă în șirul Domnitorilor este Sultantul Turciei, care în afară de limba sa turcească, nu mai vorbește decât franțuzește.

O linie internațională telegrafică fără fir. Se scrie, că încercări de telegrafie fără fir se vor face între Veneția și Berlin. O stațiune germană pentru telegrafie internațională se va construi la Ober-Schöneweide. Dacă experiența va da bune rezultate, se va stabili un serviciu de telegrafie la Calais, Stocholm și Lemberg.

Îmbunătățiri însemnate aduse mașinăriilor fac acum de se pot trimite 40—50 cuvinte pe minut, pe când acum un an nu se puteau trimite, în același timp, decât 16—17 cuvinte.

Alt oraș găsit sub lavă. Pe malul fluviului Sorno, nu departe de Pompei (Italia) s'au găsit urmele unui alt oraș îngropat sub lavă de către vulcanul Vesuviu, cu câteva veacuri înainte de îngroparea orașului Pompei.

Guvernul italian a încuviințat să se facă săpături de desgropare și studiu.

Vinars stors din — lemne!

Bucurați-vă beutorilor de țuică! Se apropie împărăția spiritului! E lipsă numai de nițică așteptare încă, și va curge spiritul vale pe toate văile. Iată de ce e vorba:

Cercetările chimiștilor învățați au descoperit demult, că scrobeala se poate preface în zahăr, ear zahărul prin ferebere se preface în spirt. Acum între materiile cari formează scrobeala și între materiile din cari e format lemnul, e multă înrudire! Deci va costa numa nițică spargere încă de cap până învățații vor găsi chipul și modul, ca, precum din scrobeală prin trecerea ei în zahăr, apoi în spirt, faci spirt, așa să faci și din lemn!

Învățatul *Simonsen* a și reușit să dovedească, că celuloza aflată în lemn, se poate, sub anumite împrejurări, despărți în zahăr de struguri sau în glucoză, ear aceasta din urmă se poate prin o altă lucrare, preface în alcool, spirt. A luat pilături de lemn și a pus o soluție de $\frac{1}{2}\%$ acid sulfuric, ținându-le un scurt timp la căldură de 170 grade și apoi le recește repede, brusc și i-a dat spirt. În mic a reușit, dar în mare încă nu, căci nu s'au putut găti mașinile de lipsă și acurate. Când se va fi ajuns a le avea, faci spirt, din orice copac!

Va trece apoi câțeva vreme și cunoscând interesul lumii pentru această fabricație, nu mai începe îndoială, că vor cerca și cei mai săraci a-și face atari mașini de stoarcere de rachie din lemne, tot omul cu căzanul și cu răcitoarea sa. Se dă numai în marginea pădurii, taie, încălzește și recește și apoi bea! Iar bețivii cei dela roată vor fi

atât de cumiți să nu mai umble cu atâtea forme și osteneți: dacă spirtul e în lemn, apuce-se și mănca simplu lemne, că doar e ca și cum ar bea «extractul» lor iubit!

Literatură

Apel

pentru stringerea legendelor despre *Stefan cel Mare și Sfint*, domnul Moldovei.

Peste un an și jumătate Româniea va sărbători împlinirea a 400 de ani, dela moartea celui mai glorios Domn din veacul seu: *Stefan vodă cel Mare și Sfint*. Pentru sărbătoarea aceasta m'am hotărât ca să string la un loc tot ceea-ce se pomeneste încă și acum în popor despre *Stefan Vodă*, și cartea va fi ca un semn de cuvioasă amintire din partea poporului, pentru acest nădravan al Moldovei.

Aș dori să se culeagă despre *Stefan Vodă cel Mare și Sfint*: tot ce se povestește: *legende, credinți, cântece* și alte pomeniri care sunt numai în gura poporului.

Cei care vor avea bună voință să culeagă asemenea amintiri ale trecutului, îi rog, să le scrie întocmai cum le-a auzit și după-cum grăește poporul.

Cei care au puțința să trimită pe adresa jos iscălitului.

Cu frățescă dragoste

Simion Teodorescu-Kirileanu
Gara Zorleni (România).

FEL DE FEL

O înmormântare regală în 1824. Contele *Camelle* a scris unei rudeni a sale cum a fost înmormântat *Victor Emanuel*, Regele Sardiniei la 1824, și scrisoarea a fost acum publicată, ca fiind foarte interesantă. Ea spune:

Moartea lui *Victor Emanuel*, întemplată în 16 Febr. 1824 a stricat rău petrecerile carnelului în Sardinia: Teatrele s'au închis, jocul în toată crâimea a fost restrins, nefiind în acest carnevel iertat să joace, decât cel mult patru perechi deodată și și acela numai cu un singur lăutași (Ca să nu fie adecă semne de prea mare veselie în aceste zile de jale!) Iar îngroparea însăși s'a petrecut în următorul chip comic:

Două zile după moarte, au îmbrăcat pe bieul mort în hainele lui regale, l'au încărcat cu toate medaliile și podoabele lui, apoi l'au așezat în caleasa de paradă! În fața lui stăteau doi camerieri. Și așa au trecut apoi prin toate ulițele de frunte ale orașului, în mijlocul mulțimii înfiorate. Apoi l'au luat jos și l'au îmbrăcat în costum spaniolesc și l'au așezat în tron, unde a stat 3 zile și 3 nopți; în jurul lui preoții făceau mereu la rugăciuni, ear publicul venea, cine vrea, să vadă încă odată pe rege în... tron!

În ziua întâi a șederii lui așa în tron, un camerier a mers înaintea lui și închinându-se adânc, l'a întrebat: — Poruncești ceva augustul meu Domn?

Firește Regele n'a mai «poruncit» nimic, despre ce el a vestit pe cei de față, spunându-le: M. Sa Regele nu mai poruncește nimic, căci regele e mort!... În aceeași zi la prânz, tronul lui a fost dus în capul mesei, unde seada în zilele sale, și firește Regele nu poțea nimic nici de pe masă, despre ce notarul *Curții* numai decât luă protocol! Abia în a 5-a zi trupul chinuit fu așezat în sicriu și în dimineața următoare dus cu paradă mare la locul de odichnă, însoțit în tot drumul — vre-o două ore — de bubuitul tunurilor, cari durduiau de jale și ele...

Semne date de pe pământ planetei Marte... Visul s'cotit nebun până azi al astronomilor de a putea da semne la fințele din Marte, se vede că e cu puțință. Prin 1890, un astronom italian a văzut pe planeta Marte un foc mare, în lungime ca de 50—60 klm. și el credea că focul acela fusese făcut anume de cei din Marte, și e un semn pentru noi pământeni!

Francezul *Mercier* propune de a face în virful vre-unui munte un turn luminător, din care să se dea o lumină e-

lectrică de un klm. pătrat, care va pu tea fi văzută de cei din Marte, dacă vor avea... telescop (ochianul cel mai măritor și apropiator). Spesele unei atari luminări ar fi cam de 500.000 lei.

Nu știi cum să mai numești aceste lucruri: minunile științei ori — năroziile științei.

Anunț. Se caută un candidat de preot, de confesiune gr.-or. rom., ca capelan, sub condiții foarte favorabile, pentru o parohie de clasa a II-a din Bănat, cu venit anual de 1015 fl., constatător parte din naturalii, parte din bani gata și cuartir natural foarte comod.

Reflecții să se adreseze la administrațiunea foii «*Libertatea*» pentru a primi informațiuni mai în detail.

Din incidentul dureroasei lovituri ce a ajuns familia noastră prin moartea iubitelui nostru *Victor*, mulțime de amici și binevoitori ne-au trimis condolențele lor mângâietoare.

Mulțumim pe această cale tuturor pentru atenția lor binevoitoare. În deosebi exprimăm mulțumita noastră acelor stimăți tineri comercianți din loc, cari, purtând semne de doliu, au ținut a da reposatul colegiala lor atențiune, încunjurându-i sicriul și petrecându-i până la moment.

Orăștie, 25 Ian. n. 1903.

Familia Nic. Vlad.

Mulțumită publică.

Comitetul arangeator al petrecerii arangiate de tinerimea română din Orăștie a doua zi de Crăciun, face cunoscut, că cu prilegiul acelei petreceri au binevoit a suprasoivi următorii:

Dr. Erdélyi cor. 10, Dr. A. Vlad c. 10, I. I. Vulcu c. 8-50, Ioan Lăzăroi c. 5, N. Voina c. 5, Dr. A. Muntean c. 4, S. Corvin jun. c. 3-50, D. David c. 3, Dr. I. Colbazi c. 2-50, Obl. Pop c. 2-50, V. Domșa c. 2-50, Schuster c. 2-50, P. Dămian c. 2-50, Dr. Tincu c. 2-50, Dr. Schiau c. 2-50, N. Părau c. 2, N. Stirc c. 2, V. de Orbonaș c. 1-50, I. Branga c. 1-50, N. Grof c. 1-40, N. Opincar și N. Bidu câte 0-75 fil. N. Banciu și D. Martin câte 0-50 fil.

Suma totală a intratelor a fost de cor. 275-30 din care subtrăgând cheltuielile de cor. 181-80 fil. a rămas un venit curat de cor. 93-50 care a fost împărțit între cele două biserici române din loc, și s'au transpus deja destinațiunii lor.

Primească toți spriginitorii acestei petreceri și în special onorații suprasolvenți, mulțumitele noastre afectuoase.

Orăștie, Ian. 1903.

Comitetul arangeator.

Concurs.

Magistratul orașului Orăștie escrie prin aceasta concurs pentru postul de păzitor de pădure, devenit vacant, dotat cu salariu de 720 cor. și 120 cor. adaus de scumpete în loc de bani de cuartir.

Toți aceia cari ar dori să ocupe acest post, sunt provocați să-și înainteze la subscrisul magistrat rugărilor lor provăzute, în sensul §-lui 37, art. de lege XXXI. din 1879, cu atestat de moralitate, extras de botez și atestat despre examenul de păzitor de pădure depus cu succes, — și anume cel mult până la 28 Februarie 1903.

Se accentuiază, că acei concurenți, cari vor dovedi, pe lângă recerințele de mai sus, și calificăție ori praxă în *grădinărit*, vor fi preferiți.

Dat din ședința dela 21 Ian. 1903 a magistratului orașului Szászváros.

Fridrich Acker,
primar.

Intreprinzător de zidiri.

Subscrisul, având concesiunea după lege, ca edificator, iau în în-
treprindere
zidiri de case cu edificiile lor economice, apoi școale zidite după ce-
rințele timpului, cum și reparări de biserici, etc.

Subscrisul am zidit frumoasa casă parochială din Gelmar, și am
reparat biserica din Turdaș și din Gelmar, etc.

Rog onoratul public a mă încredința cu edificări, stând bun despre
aceea, că va fi deplin mulțumit de lucrul meu.

Ioan Herța lui Petru
edificator în Orăștie (str. lungă).

1-3

Convocare.

Onorații membri ai »Reuniunii
române de înmormântare din Orăș-
tie«, sunt prin aceasta invitați, în
înțelesul §-lui 14 litera f) din sta-
tute, a participa la

a VI-a adunare gen. ordinară
a Reuniunii, care se va ține Du-
minecă în 2/15 Februarie a. c. în
o sală a școlii gr.-or. române din
loc, îndată după eșirea dela biserica.

La ordinea zilei: agendele pres-
crise de Statute.

Din ședința dela 12/25 Ian.
a comitetului Reuniunii.

Comitetul.

Pământ de vânzare ori de arândat.

Pământul arător, aflător sub
nr. 3805 a cărții funduare 2023
a Orăștiei, în mărime de 2 jugere
și 58 metri pătrați, vecin cu pâm-
mentul lui Adolf Streit în »Luncă«,
— se pune în vânzare din mână
liberă, eventual se dă și numai în
arândă.

Informațiuni a se cere la
Albert Riebel,
(vis-a-vis de școala rom.).

LOCAL PENTRU MESERIAȘI

Casele subscrisului, aflătoare
pe drumul țerii (vis-a-vis de
biserica gr.-or. română) în loc foarte
potrivit pentru meseriași — sunt
de închiriat din primăvară.

Lucrătoare pentru doi mese-
riași, locuințe pentru amândoi, curte
largă și grădină!

În deosebi loc foarte potrivit
pentru măestru faur, fiind una
din lucrătoare întocmită pentru
făurarie!

Informațiuni mai deaproape la
proprietarul

IOAN LĂZĂROIU
comerciant, piață.

Sz. 8852—1902. végrh.

1-1

Árverési hirdetemény kivonata.

A szászvárosi kir. járásbíróság
mint tlkvi hatóság közhírré teszi,
hogy az »Ardeleana« pénztintézet
végrehajtónak Matei Alexá végre-
hajtást szenvedő elleni 750 kor.
tőkekövetelés és járuléka iránti
végrehajtási ügyében a dévai kir.
törvényszék (a szászvárosi kir. já-
rásbíróság) területén levő a Kosz-
tesden fekvő a kosztesdi 182 sz.
tjkönyvben A † 1 rd 403 hrsz.
ingatlanra 1200 koronában az ár-

verést ezennel megállapított kikiál-
tási árban elrendelte és hogy a
fennebb megjelölt ingatlan az 1903.
évi február hó 23-ik napján d. e.
9 órakor Kosztesd község házában
megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alol
is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatlanok becsárának 10%
készpénzben, vagy az 1881. évi
LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi
november hó 1-én 3333. sz. a.
kelt igazságügyministeri rendelet 8.
§-ában kijelölt óvadékképes érték-
papirban a kiküldött kezéhez le-
tenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz.
170. §-a értelmében a bánatpénz-
nek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.
Szászváros, 1902. évi november
hó 25-én.

Sohalmi,
kir. albiro.

Sz. 1475—1902. tlkvi.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A nagy-halmágyi kir. járás-
bíróság mint telekkönyvi hatóság
közhírré teszi, hogy »Albina« nagy-
szebeni tak. és hiteintézet végre-
hajtónak Popovici Traian bánesi
lakos végrehajtást szenvedő elleni
78 kor. 92 fillér tőkekövetelés
és járuléka iránti végrehajtási
ügyében az árverést elrendelte,
minek folytán a nagy-halmágyi
kir. járásbíróság kerületében fekvő
és a Bányesd községi 57 számú
telekjegyzőkönyvben A I. 1—12 sor-
szám alatt felvett házbelsőség, ma-
lom, szántó és legelő földekből
álló ingatlanok 1290 kor. kikiáltási
árban az 1903. évi február hó 11.
napján d. e. 10 órakor Bánese
község házában megtartandó nyil-
vános árverésen következő felté-
telek alatt fognak árverés alá ke-
rülni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül
ígéret nem tétetik, az elárverelendő
ingatlanok a kikiáltási áron alol is
elfognak adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át,
vagyis 129 koronát készpénzben
vagy az 1881. évi november hó
1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-
ministeri rendelet 8. §-ában kije-
lölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez letenni, vagy az
1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál történt előleges elhelyezé-
séről kiállított elismervényt átszol-
galtatni.

a vételárt 3
egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emelke-
désétől számítandó 15 nap alatt,
a másodikat ugyanazon naptól
számítandó 30 nap alatt, a har-
madikat ugyanazon naptól szá-
mitandó 45 nap alatt minden egyes
vételári részlet után az árverés
napjától számítandó 5%-os kama-
tokkal együtt szabályszerű letéti
kérvény kapcsában az 1881. dec.
6-án 39425 I. M. szám alatt kelt
rendeletben előirt módon a körös-
bányai m. kir. adóhivatalnál mint
bírói letétpénztárnál befizetni. A
bánatpénzt a bíróság az utolsó
részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi
pontjai a hivatalos órák alatt ezen
kir. járásbíróság telekkönyvi ható-
ságánál és Bányesd, Nagy-Halmágy,
Krisztesd, Kis-Halmágy községke
előjáróságainál megtekinthetők.

A n.-halmágyi kir. jbiróság mint
telekkönyvi hatóságnál.

Nagy-Halmágyon, 1902. évi
november hó 10-én.

Olvashatatlan,
kir. járásbíró.

Sz. 1498—1902. végrh.

(195) 1-1

Árverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120.
§§-ai értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szászvárosi kir. já-
rásbíróság 1902. évi V. 1003 sz.
végzése következtében Dr. Antoni
Ede szászvárosi ügyvéd által kép-
viselt »Brooser Vorchuss-Verein« és
végrehajtató javára Dregan Vasile
lui Simion romoszi lakos és végre-
hajtást szenvedett ellen 360 kor.
s jár. erejéig foganatosított kielé-
gítési végrehajtás útján lefoglalt és
630 kor. becsült következő ingó-
ságok u. m.: lovak, ökör, kocsi és
szerszám nyilvános árverésen ela-
datnak.

Mely árverésnek a szászvárosi
kir. jbiróság 1902-ik évi V. 1003/2
sz. végzése folytán 260 kor. tőke-
követelés, ennek 1901. évi III/11-
től járó 6% kamatai és eddig
összesen 66 kor. 98 fillérben bi-
róilag már megállapított, valamint
ezuttal 3 kor. 10 fillér árverés
küzvetési költségek erejéig Komo-
szon ados lakásán leendő eszköz-
lésére 1903. évi február hó 11.
napjának d. e. 2 órája határidőül
kiütetik és ahhoz a venni szán-
dekozók oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingósá-
gok az 1881. évi LX. t.-cz. 107.
és 108. §§-ai értelmében esetleg
becsáron alul is, azonban csakis
készpénzfizetés mellett, fognak a
legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le és felül-
foglaltatták, és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §-a
értelmében ezek javára is elren-
deltetik. A befolyandó vételár pe-
dig bírói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1903. évi
január hó 14. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrh.

4270—1902. tkvi sz.

(1-1)

Árverési hirdeteményi kivonat.

A vajda-hunyadi m. kir. járás-
bíróság mint tlkvi hatóság közhírré
teszi, hogy a vajda-hunyadi kir.
járásbíróság területén levő kőbold-
dogfalvi 181 sz. tjkvben A † 1 rd sz.
458 hrsz. alatt felvett ingatlanra
22 kor., A † 5 rd sz. 970/1 hrsz.
alatt felvett ingatlanra 256 kor.,
A † 6 rd sz. 1244 1246 hrsz. alatt
felvett ingatlanra 472 koronára
becsült Todoszój Adam tulajdoná-
ul felvettekre továbbá a 135 sz.
tjkvben A † 1 rd sz. 1245 1247
hrsz. alatt felvett ingatlan 1/3 ré-
szére 199 kor. 33 fill. becsérték-
ben és végül a 180 sz. tjkvben
A † 1 rd sz. 358—360 hrsz. alatt
felvett ingatlan 1/3-ed részére 470
kor. becsértékben, mint Todoszój
Adam jutalékára, ugyan annyi ki-
kiáltási árban elrendelte, és hogy
a fennebb megjelölt ingatlanok az
1903. évi márczius hó 12-ik napján
d. e. 9 órakor Kőboldogfalva köz-
ség házában megtartandó nyilvános
árverésen a megállapított kikiáltási
áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoz-
nak az ingatl. becsárának 10%-át
készpénzben, vagy az 1881. évi LX.
t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal
számított és az 1881. évi novem-
ber hó 1-én 3333 sz. a. kelt
igazságügyminiszteri rendelet 8. §-
ában kijelölt óvadékképes értékpá-
pirban a kiküldött kezéhez leteni.

A kir. járásbíróság mint tlkvi
hatóság.

Kelt Vajda-Hunyadon, 1902.
évi dec. hó 10-ik napján.

Olvashatatlan,
kir. járásbíró.

Sz. 1853—1902. vgrhó.

(185) 1-1

Árverési hirdetemény.

Alulirt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120.
§§-ai értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a szászvárosi kir. já-
rásbíróság 1902. évi V. 300 sz.
végzése következtében Dr. Antoni
Ede szászvárosi ügyvéd által kép-
viselt »Brooser Vorschuss-Verein«
és végrehajtató javára Andriszoi
Iuon lui Filimon kosztesdi lakosok
és végrehajtást szenvedettek ellen
168 kor. s jár. erejéig foganato-
sított kielégítési végrehajtás útján
felül és lefoglalt és 1830 kor. be-
csült következő ingóságok, u. m.:
lovak, tehének, úszók, borju és
kocsi nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi
kir. járásbíróság 1902. évi V.
300/4 sz. végzése folytán 168 kor.
tők-követelés, ennek 1900. évi
XI/22-től járó 6% kamatai és
eddig összesen 84 kor. 90 fill.
bíróilag már megállapított, valamint
ezuttal 4 kor. 10 fill. árverés ki-
tüzetési költségek erejéig Kosztes-
den adósok lakásán leendő eszköz-
lésére 1901. évi február hó 5.
napjának d. e. 1/2 órája határidőül
kiütetik és ahhoz a venni szán-
dekozók oly megjegyzéssel hivatnak
meg, hogy az érintett ingóságok
az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és
108. §§-ai értelmében esetleg be-

csáron alul is, azonban csakis
készpénzfizetés mellett, fognak a
legtöbbet ígérőnek eladatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le és felül-
foglaltatták s azokra kielégítési jo-
got nem nyertek volna, jelen ár-
verés az 1881. évi LX. t.-cz. 120.
§-a értelmében ezek javára is el-
rendeltek. A befolyandó vételár
pedig bírói letétbe fog helyezettetni.

Kelt Szászvároson, 1903. évi
január hó 15. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. vhajtó.

Sz. 1296—1902. tlkv.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A nagy-halmágyi kir. járásbíró-
ság mint telekkönyvi hatóság közhí-
rré teszi, hogy »Albina« nagy-
szebeni tak. és hiteintézet végre-
hajtónak Ionescu Gyorgy csuci
lakos végrehajtást szenvedő elleni
263 kor. 04 fill. követelés és já-
ruléka iránti végrehajtási ügyében
az árverést elrendelte, minek foly-
tán a nagy-halmágyi kir. jbiróság
kerületében fekvő és a nagy-hal-
mágyi községi 102 sz. telekjegyző-
könyvben A † 1—3 5—13 sor-
számok alatt felvett ház-beltelek
és szántóföldekből álló ingatlanok
4010 kor. kikiáltási árban az 1903.
évi február hó 19-ik napján d. e.
10 órakor a kir. jbiróság telek-
könyvi helyiségeiben megtartandó
nyilvános árverésen következő fel-
tételek alatt fognak árverés alá
kerülni, u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül
ígéret nem tétetik, az elárverelendő
ingatlanok a kikiáltási áron alol is
elfognak adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak
az ingatlanok becsárának 10%-át
vagyis 401 koronát készpénzben
vagy az 1881. évi november hó
1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. §-ában kije-
lölt óvadékképes értékpapirban a
kiküldött kezéhez leteni, vagy az
1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál történt előleges elhelyezé-
ről kiállított elismervényt átszol-
galtatni.

3. Vevő köteles a vételár 3
egyenlő részletben és pedig az
első az árverés jogerőre emelke-
désétől számítandó 15 nap alatt,
a másodikat ugyanazon naptól
számítandó 30 nap alatt, a har-
madikat ugyanazon naptól számi-
tandó 45 nap alatt minden egyes
vételári részlet után az árverés
napjától számítandó 5% kama-
tokkal együtt szabályszerű letéti
kérvény kapcsában az 1881. de-
cember 6-án 39425 I. M. szám
alatt kelt rendeletben előirt mo-
don a körös-bányai m. kir. adó-
hivatalnál mint bírói letétpénztár-
nál befizetni. A bánatpénzt a bi-
róság az utolsó részletbe fogja be-
számítani.

Az árverési feltételek többi
pontjai a hivatalos órák alatt ezen
kir. jbiróság telekkönyvi hatóságá-
nál és Nagy-Halmágy, Csus Kis-
Halmágy, Tiszá községek előjáró-
ságainál megtekinthetők.

A n.-halmágyi kir. jbiróság mint
tlkvi hatóságánál.

Nagy-Halmágy, 1902. évi nov.
hó 4-én.

Olvashatatlan,
kir. járásbíró.